

Burgemeester en wethouders

Datum 7 mei 2024

Onderwerp

Gezond en Actief Leven Programma 2024 inclusief bestemmingsvoorstel 2023

Wij willen

ons inspannen om vanuit een gelijkgericht beleid bij te dragen aan meer gezonde jaren voor de inwoners van gemeente De Wolden en hierdoor bij te dragen aan een houdbaar zorglandschap in Drenthe.

Wij besluiten

1. Het uitvoeringsplan Gezond en Actief leven 2024 vast te stellen.
2. Het batig saldo van €193.471 voor het Gezond en Actief Leven Programma 2023 op te nemen als bestemmingsvoorstel bij de jaarrekening 2023.
3. De bedragen, vooruitlopend op het vaststellen van de jaarrekening 2023, te besteden vanaf januari 2024.
4. De gemeenteraad te informeren over de GALA ontwikkeling via de bijgevoegde informerende brief.

Want

- 1.1 *Het uitvoeringsplan past bij het vastgestelde programmaplan GALA 2023-2026.*
Op 26 september 2023 heeft uw college het programmaplan GALA De Wolden 2023-2026 vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is de concrete uitwerking van het vastgestelde programmaplan.
- 1.2 *Het GALA programma geeft invulling aan de gestelde doelstellingen en resultaten die het ministerie van VWS heeft gesteld aan de brede GALA SPUK.*
In 2023 hebben gemeenten in Nederland de mogelijkheid gekregen de specifieke uitkering Gezond en Actief Leven aan te vragen. Een financiële bijdrage om invulling te geven aan het Gezond en Actief Leven Akkoord. Dit akkoord hangt nauw samen met het Integraal Zorgakkoord.
Door een (nog) steviger inzet op preventie en de juiste zorg op de juiste plek werken we als gemeente samen met het zorglandschap om zorg richting toekomst beschikbaar te houden. Het programmaplan GALA De Wolden en in het verlengstuk het uitvoeringsplan voldoen aan de afspraken die zijn gemaakt in de landelijke IZA en GALA akkoorden.
- 1.3 *Het uitvoeringsplan sluit aan bij de ontwikkelingen binnen bestaande beleidsterreinen.*
Het programmaplan, maar ook het uitvoeringsplan is ontwikkeld in samenhang met de bestaande ontwikkelingen in De Wolden en gaat uit van versnelling of verbreding. Voor de opgave rond het verantwoord omgaan met alcohol sluiten het uitvoeringsplan bijvoorbeeld aan bij het preventieplan alcohol en drugs.
- 1.4 *Het plan is ontwikkeld in samenspraak met interne en externe collega's van partnerorganisaties.*

Het gezond en actief leven programma geeft richting aan bestaande ontwikkelingen. Per opgave is er een opgaveleider met daarbij een opgaveteam. Hierin zijn zowel interne als externe collega's vertegenwoordigd.

- 2.1 *Dit budget is batig in het GALA 2023 en zetten we in 2024, 2025 en 2026 in voor de doelen van het Gezond en Actief Leven Programma.*
In 2023 is het Gezond en Actief Leven Programma ontwikkeld. Een programma gericht op de gezondheidsbevordering van onze inwoners. Aan dit programma is een brede SPUK-regeling is gekoppeld die in 2023 ook al budget beschikbaar had (€394.000). In november hebben we de definitieve toekenning ontvangen, maar was er geen tijd meer om volledig uitvoering te geven aan het programmaplan en het beschikbare budget uit te nutten. Het voordeel dat is ontstaan komt doordat de verantwoording 2023 ruimte biedt om personele inzet en bestaande opdrachten op bv. het gebied van mantelzorg te verantwoorden onder deze regeling. Deze bestaande opdrachten kennen al financiering, waardoor het verantwoorde bedrag "batig" is in 2023. In de begroting uitvoeringsplan GALA 2023-2026 is te zien dat dit budget alleen wel nodig is voor de uitvoering van het plan in de jaren 2024-2025-2026.
- 2.2 *De beschikbare gelden zijn bedoeld voor de uitvoering van de ambities van het Gezond en Actief Leven Programma.*
Omdat we als gemeente De Wolden een behoorlijke opdracht hebben waar het gaat om de gezondheidsbevordering van onze inwoners in de breedste zin is het voorstel om het voordeel dat in 2023 is ontstaan te bestemmen voor de uitvoering van het GALA programmaplan in 2024, 2025 en 2026.

Maar

- 1.1 *In het uitvoeringsplan zijn beleidsvoornemens opgenomen die in de integrale afweging bij de kadernota 2024-2027 niet zijn meegenomen.*
In de kadernota 2024-2027 was de ontwikkeling van een sociale kaart opgenomen. In de integrale afweging is besloten om deze niet op te nemen in de kadernota. Deze ontwikkeling staat beschreven (inclusief resultaat en budget) in het uitvoeringsplan GALA. Het uitvoeringsplan is tot stand gekomen met interne collega's en vertegenwoordigers van externe partners. Samen werken we aan een zorglandschap die richting toekomst toegankelijk, kwalitatief en betaalbaar is en blijft. De sociale kaart heeft als doel om zorgprofessionals op een eenvoudige manier inzicht te geven in het informele aanbod in een gemeenschap. Een belangrijk middel in de beweging van zorg naar gezondheid en daarmee onderdeel van dit uitvoeringsplan.
- 2.1 *Het positieve resultaat GALA 2023 kan terugvloeien naar de algemene middelen.*
De standaard werkwijze is dat gelden die overblijven in een boekjaar terugvloeien naar de algemene middelen, waarbij er bij nieuwe voorstellen een integrale afweging gemaakt kan worden over het wel/dan niet toekennen van budget. Bij het GALA budget, dat specifiek is toegekend voor de opgave om een stap extra te zetten naar het gezondheidsbevordering van onze inwoners betreft, gaat deze werkwijze technisch op. Wanneer we handelen qua bedoeling van de regeling horen we het in te zetten voor de uitvoering van het GALA programma.

Achtergrond

Aanleiding Integraal Zorgakkoord en Gezond en Actief Leven Akkoord

Door onder andere de demografische ontwikkeling loopt de gezondheidszorg in Nederland vast. Zonder interventies komt de toegankelijkheid en bereikbaarheid verder onder druk te staan. Vanuit het Rijk is daarom het initiatief genomen om te komen tot een Integraal Zorgakkoord. Vanuit het IZA werken alle zorgpartijen samen aan de maatschappelijke

uitdagingen in de zorg. Het IZA zet in op een beweging van zorg naar gezondheid en op een steviger samenwerking tussen voorliggend veld/sociaal domein, 1^e en 2^e lijns zorg. Het IZA wordt regionaal opgepakt.

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is direct verbonden met het IZA. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) is een akkoord tussen Rijk, zorgverzekeraar, gemeenten en GGD. In het akkoord is afgesproken hoe preventief gezondheidsbeleid kan worden versterkt en duurzaam kan worden geborgd.

Het GALA verbindt de afspraken met het sociaal domein die gemaakt zijn in het IZA, WOZO¹ en het preventie statement van ZN² en VNG. Het GALA bevat, niet vrijblijvende afspraken, voor gemeenten.

Voor de uitvoering van de afspraken uit het GALA worden diverse subsidies beschikbaar gesteld aan gemeenten. Dit wordt via een brede SPUK regeling³ vormgegeven. Het gaat om financiële bijdragen voor bijvoorbeeld combinatiefunctionarissen, sportakkoord, valpreventie, kansrijke start en welzijn op recept.

De financiële gevolgen zijn

Per saldo neutraal. Het voorstel is een nadeel voor 2023 en een voordeel voor 2024.

Binnen de subsidie verantwoording 2023 hebben we gebruik gemaakt van de eenmalige mogelijkheid om maximaal 20% van de budgetten door te schuiven naar 2024. Het resterende voordeel binnen GALA betreft:

4051040102 Leefomgeving	€	11.278
4061040601 Terugdringen gezondheidsachterstanden	€	11.109
4061040602 Versterken basis	€	38.032
4061040603 Mantelzorg	€	10.606
4061040604 Eenzaamheid	€	10.606
4061040605 Welzijn or recept	€	5.833
4071040101 Kansrijke start	€	17.680
4071040102 Mentale gezondheid	€	7.648
4071040103 Overgewicht	€	18.560
4071040104 Valpreventie	€	48.290
4071040105 Middelengebruik	€	3.314
4071040107 Coordinatiekosten	€	10.515
Totaal	€	193.471

Alternatieven

1.1 *Het uitvoeringsplan GALA 2024 niet vaststellen.*

Met een niet vastgesteld plan kunnen we geen uitvoering geven aan de ambities zoals omschreven in het programmaplan en zullen we de beschikbare gelden moeten terugbetalen aan het Rijk.

2.1 Het voorstel niet meenemen in de jaarrekening 2023. Dit heeft gevolgen voor het uitvoeren van het programma en het behalen van de gestelde doelen.

Participatie

Bij de ontwikkeling van het programmaplan en het uitvoeringsplan zijn wel maatschappelijk partners betrokken, maar nog niet direct inwoners. Zoals te lezen in het uitvoeringsplan is dat wel uitdrukkelijk de bedoeling bij de uitvoering van de plannen.

¹ WOZO – Programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen

² Zorgverzekeraars Nederland (ZN)

³ SPUK = Specifieke Uitkering (doelsubsidie vanuit het Rijk)

Communicatie

Vanuit het Gezond en Actief Leven Programma wordt in 2024 een communicatiestrategie en plan ontwikkeld.

De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de ontwikkeling via de informerende brief. In de tweede helft van 2024 wordt er een informerende bijeenkomst gepland voor de gemeenteraad over de Integraal Zorgakkoord en Gezond en Actief Leven Akkoord ontwikkelingen in De Wolden.

Bijlagen

1. Uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven De Wolden 2024
2. Begroting uitvoeringsplan Gezond en Actief Leven 2024 - 2026
3. Programmaplan Gezond en Actief Leven Programma De Wolden
4. Brief gemeenteraad GALA 2024